

Verslag concept

5 Commissie Bestuur

Datum commissievergadering	:	15 februari 2024
Commissievoorzitter	:	Dhr. P. Teeuwen
Commissie-adviseur	:	Mw. J. Faber
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / jescafaber@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter : Dhr. P. Teeuwen

Commissie-adviseur : Mw. J. Faber

Leden van de commissie :

BBB	dhr. V. Valk, dhr. A. Griffioen
VVD	dhr. G. de Vries, mw. M. Poot
GL	Statenleden A. Gielen, P. Korzelius
D66	dhr. W. Van der Heijden
	Dhr. S. Mulder
PvdA	dhr. J. Stam, mw. F. Oulad Hadj
JA21	mw. K. Uiterwijk
CDA	mw. R. Engels
FvD	-
PvdD	dhr. J. Hollebeek, mw. I. Haas
PVV	dhr. D. de Moel
SP	dhr. J. Kes, dhr. M. Dijkse
ChristenUnie	dhr. M. Klein
50PLUS	dhr. V. de Jong
Volt	mw. B. van den Bogaerde, dhr. M. De Weerd

Gedeputeerden : Commissaris van de Koning dhr. A. Van Dijk, mw. E. Rommel (VVD) en J. Beemsterboer (BBB)

Afwezig: mw. I. Bezaan, dhr. H. Stulemeijer

(Met bericht van verhindering)

Notulist : dhr. D. Blok (Notuleerservice Nederland)

Pagina 2

Agenda

- 15
- 1 Opening en mededelingen
- 2 Inspreekhalfuur
- 3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda
- 20
- 4 Terugkoppeling uit relevante gemeenschappelijke regelingen, IPO, MRA en programmaraad RRK
- 5 Rondvraag Olthof (MRA)
- 6 A-agenda Bestuur (bestuur algemeen, integriteit, Europa)
6.a Bestuur: Voordracht Subsidievaststelling fractiebijdragen 15 maart 2022 t/m 14 maart 2023
- 25
- 7 Rondvraag Commissaris van de Koning A. van Dijk
- 8 A-agenda Financiën (Financiën, P&C, subsidies, grondzaken)
8.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: cie Landelijk gebied en Ruimte 12 februari en cie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)
- 30
- 9 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee) havens, circulaire economie)
9.a Economie: Tussenevaluatie Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 (B-agenda Cie. Bestuur 15-02-2024)
- 35
- 10 Rondvraag gedeputeerde Rommel
- 11 B-agenda ICT en Data, IPO bestuur
11.a IPO: Bestuursprogramma IPO (B-agenda Cie Bestuur 15-02-2024)
- 40
- 12 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
- 13 Sluiting

45

50

55

0

1 **Opening en mededelingen.**

60 De **voorzitter** opent de commissievergadering om 13.15 uur en heet alle aanwezigen welkom. Hij heeft de volgende mededelingen:

- Er is bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Bezaan (PVV) en van de heer Stulemeijer (50PLUS). Ook mevrouw Alberts (SP) is vandaag verhinderd. Zij wordt vervangen door de heer Dijkse.
- 65 • VVD is online aanwezig.
- Het quorum is behaald.
- Het locatiebezoek aan Pallas in Bergen zal plaatsvinden op 25 maart 2024. De aanmeldlink per mail verstuurd. De commissieleden worden verzocht om zich voor 8 maart 2024 aan te melden voor dit werkbezoek.
- 70 • Er zijn drie rondvragen aangemeld voor gedeputeerde Rommel over Solaroad (VVD), over de Kadernota 2025 van het recreatieschap (D66) en over de Toekomststoel (GL).

75 Gedeputeerde **Rommel** vermeldt dat zij namens HNP circulaire economie in de portefeuille heeft en dat zij de lobby voor de herziening van regelingen in verband met afval trekt. Wanneer afval wordt verwerkt tot een grondproduct, wordt dit vaak niet gezien als een grondstof, maar als afval. De lobby zet erop in om hier verandering in aan te brengen. Daarnaast is zij in MRA-verband bestuurlijke trekker voor de circulaire economielobby, maar ook voor de CPMR North Sea Commission. Zij trekt samen op met de staatssecretaris van Baden-Württemberg om een statement te maken over circulaire economie en Europese regelgeving daaromtrent. De staatssecretaris zal

80 een werkbezoek brengen aan Noord-Holland.

De provincie had een circulaire deal met secundaire bouwmaterialen. Dit wordt ook in andere landen opgemerkt, en daarom zal de circulaire deal worden vertaald.

85 De heer **Kes** (SP) wil van de gedeputeerde weten of er ook andere provincies betrokken worden bij de gesprekken met de staatssecretaris van Baden-Württemberg.

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat zij deze gesprekken voert vanuit het HNP en dat zij de portefeuillehouder circulaire economie is. De input wordt gedeeld in het HNP.

90 De **voorzitter** laat weten dat bij de stukken voor de vergadering van maart de commissieleden een brief ontvangen met een terugblik en vooruitblik op de inzet van provincie Noord-Holland in Europa. In deze brief wordt een technische briefing aangeboden.

De commissie stemt in met een Technische briefing over dit onderwerp.

95

De **voorzitter** vermeldt verder dat in de Strategische Agenda de toezegging van de gedeputeerde is uitgewerkt om voor de zomer met een 40%-versie te komen in de aanloop naar een bijgestelde uitvoeringsagenda. In dit kader is er een aanbod voor een technische briefing over het strategisch economisch beleidskader.

100

De commissie geeft de griffie de opdracht om ook deze Technische briefing in te plannen.

2 Inspreekhalfuur

Er hebben zich vandaag geen sprekers aangemeld.

105

3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingen lijsten en C-agenda

De heer **Van der Heijden** (D66) wijst er nog eens op dat in de lijst met moties staat dat begin 2024 GS terugkomt met de uitvoering van de motie over het Regenboogakkoord.

110

Het viel mevrouw **Poot** (VVD) op dat er op de lijst met openstaande moties nog zaken uit 2020 te vinden zijn. Zou de gedeputeerde kunnen kijken of deze lijst kan worden geüpdatet?

De commissie gaat akkoord met:

115

- De voorgestelde agenda;
- De lijst met openstaande moties Commissie Bestuur svz 8 februari 2024;
- De openstaande toezeggingen en voorstellen tot afronding Commissie Bestuur svz 8 februari 2024;
- Strategische agenda Cie Bestuur s.v.z. 15 februari 2024;
- Het conceptverslag Commissie Bestuur 22 januari 2024.

120

4 Terugkoppeling uit relevante gemeenschappelijke regelingen, IPO, MRA en programmaraad RRK

De **voorzitter** geeft conform de in de vorige vergadering gemaakte afspraak commissieleden die een externe functie vervullen, de gelegenheid om daarover in gesprek te gaan met de commissie, maar niemand wil het woord voeren.

125

5 Rondvraag gedeputeerde Olthof

Er zijn geen rondvragen ingediend.

130

6 A-agenda Bestuur (bestuur algemeen, integriteit, Europa)

6.a Bestuur: voordracht definitieve vaststelling wijziging GR RRK (toegevoegd vanuit Presidium 5 februari)

Uiterlijk 1 juli 2024 dient de Gemeenschappelijke Regeling te voldoen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De voorliggende wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is in ontwerp aangeboden bij Provinciale Staten van deelnemende provincies, die allen hebben besloten geen zienswijze in te dienen. De voorliggende wijziging is gelijk aan de eerder in november aangeboden en in PS Noord-Holland op 6 november 2023 behandelde, ontwerp wijziging.

135

140

Voorstel tot behandeling:

PS adviseren over de voordracht definitieve vaststelling wijziging gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

145

Eerste termijn commissie

150 Statenlid **Korzelius** (GL) vraagt aandacht voor het ontwerpreglement, specifiek het gedeelte over governance. De provincie heeft gesteld dat het werk van de plaatsvervangend bestuurder met een toezichthoudende rol onverenigbaar is met het uitvoeren van andere functies in de Randstedelijke Rekenkamer. Artikel 8, lid 2 toont echter aan dat er afspraken gemaakt moeten worden over de taakverdeling van de bestuurder en de plaatsvervangend bestuurder. De plaatsvervangend bestuurder zou een toezichthoudende taak hebben en in het kader van governance is dit opmerkelijk. Zou er niet een andere toezichtvorm moeten komen? Binnen de adviescommissie Programmaraad van de Rekenkamer zou er een discussie moeten plaatsvinden over de huidige ingestelde governance.

155 De heer **De Wit** (VVD) reageert dat er contact kan worden opgenomen met mevrouw Schneemann (Volt). Zij is lid van de programmaraad.

160 De heer **De Jong** (50PLUS) stelt dat het een goede zaak is dat met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer deze in overeenstemming wordt gebracht met de Wgr en de Wnra. Er wordt opvolging gegeven aan de zienswijze van Noord-Holland over de gouvernante van de Randstedelijke Rekenkamer. Aangezien PS op 6 november 2023 hebben besloten om geen zienswijze in te dienen en ook de andere deelnemers afzagen van een zienswijze, is 50PLUS akkoord met de voorliggende regeling.

165 De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als hamerstuk doorgeleid kan worden naar Provinciale Staten van 4 maart 2024.

170 **6.b Bestuur: Voordracht 1e begrotingswijziging 2024 RRK**

Toelichting:

In de eerste begrotingswijziging 2024 van de Randstedelijke Rekenkamer is het geactualiseerde onderzoeksprogramma voor 2024 opgenomen. Voorgesteld wordt in te stemmen met de begrotingswijziging en geen zienswijze in te dienen.

175

Voorstel tot behandeling:

PS adviseren over de voordracht 1e begrotingswijziging 2024 van de Randstedelijke Rekenkamer. De voordracht in commissieverband bespreken.

180 De heer **De Vries** (VVD) heeft een vraag over onderdeel 3 inzake de netcongestie. Moet de huidige regelgeving gevat worden onder punt 3 of 4 van de sturingsinstrumenten? En worden er voorstellen gedaan om die procedures te kunnen verbeteren, zodat er sneller kan worden gehandeld? Deze vragen moeten worden meegegeven aan de Programmaraad, tenzij dit al onder punten 3 of 4 van de sturingsinstrumenten valt.

185

190 Statenlid **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat in het programmaplan van de Randstedelijke Rekenkamer is te lezen over een voorgenomen onderzoek dat zich richt op samenwerking met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen en de sturingsmogelijkheden van PS. In het initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact wordt voorgesteld om de ROM's te betrekken. Kan de ROM met behulp van de RRK met een frisse blik naar de activiteiten rondom de doelen van de betekenis-economie kijken? De

betekeniseconomie beslaat immers een groter werkveld dan de circulaire economie en de energietransitie.

195 Mevrouw **Oulad Hadj** (PvdA) vraagt aandacht voor het participatieproces in het onderzoek naar de windmolenprojecten in Zuid-Holland en Flevoland. Het is van groot belang dat PNH voorkomt dat het participatieproces tot onduidelijkheid leidt en dat belanghebbenden het gevoel hebben dat zij hun meningen niet hebben kunnen uiten.

200 Commissaris **Van Dijk** vermeldt dat de aanvullende eisen en wensen van partijen ten aanzien van de diverse onderzoeken via een onderzoeksopzet op een later moment kunnen worden ingebracht.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als hamerstuk doorgeleid kan worden naar Provinciale Staten van 4 maart 2024.

205 **7 Rondvraag commissaris van de Koning A. van Dijk**

De heer **Van der Heijden** stelt dat dit agendapunt een mooi moment is dat de commissaris van de Koning reageert op de Regenboogmotie.

210 Commissaris **Van Dijk** reageert dat hij schriftelijk terugkomt op de Regenboogmotie.

8 A-agenda Financiën (Financiën, P&C, subsidies, grondzaken)

215 **8.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: cie Landelijk gebied en Ruimte 12 februari en cie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)**

Toelichting:

220 *In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging (EBW) omvat een bijstelling van de begroting 2024. Voorstel voor behandeling: Adviseren over de voordracht aan PS. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS vergadering van 4 maart 2024.*

De commissie Bestuur adviseert over de begrotingswijziging vanuit algemeen financieel oogpunt en op de onderwerpen die tot de portefeuille van de commissie Bestuur behoren.

225 *De voordracht EBW staat tevens geagendeerd voor de commissies Landelijke gebied, Ruimte en Leefomgeving om de voor die commissies relevante onderwerpen te bespreken.*

Eerste termijn commissie

230 De heer **Valk** (BBB) begint zijn termijn met een woord van dank aan de ambtenaren voor het opstellen van het document over de eerste begrotingswijziging 2024. De BBB vraagt aandacht voor de op bladzijde 3 vermelde toelichting op de cijfers. Kortgezegd worden de minnen en de plussen omgedraaid in de Provinciale Rapportage in vergelijking met het gebruik in het overgrote deel van de financiële wereld. De BBB stelt dat de rapportages niet gebruiksvriendelijk zijn en roept
235 betrokkenen op om te bezien of dit anders kan, zodat de betrokkenheid van de burgers kan worden bevorderd. BBB kan zich verder goed vinden in de voorgestelde aanpassingen. In de

wijziging wordt echter wel een bedrag van 10,9 miljoen euro genoemd voor incidenteel nieuw beleid 2023–2027. Dit bedrag zou worden uitgegeven aan koploperprojecten binnen het PPLG. Totaal zal er 35 miljoen euro naar het PPLG gaan vanuit incidenteel nieuw beleid. PNH zou conform het coalitieakkoord moeten staan voor een robuust en solide begrotingsbeleid, maar wat nu als het Rijk haar beloften niet nakomt? Waar legt PNH dan de nadruk op? Heeft de gedeputeerde indicaties vanuit Den Haag of de gelden voor het PPLG naar Noord–Holland komen, en zo ja, hoe zeker is dit? En zo nee, is er een plan B? Is er daarnaast een scenario denkbaar waarin er minder gelden naar het PPLG gaan, zodat de lopende projecten wel doorgang kunnen vinden?

De **voorzitter** geeft het woord aan D66 voor een interruptie.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt aan de heer Valk of hij ervan op de hoogte is dat in de technische beantwoording gesproken is over deze koploperprojecten.

De heer **Valk** (BBB) benadrukt dat het hier specifiek gaat over de financiën, en niet over hoe de uiteindelijke middelen straks uitgegeven gaan worden.

Statenlid **Korzelius** (GL) heeft drie opmerkingen. Ten eerste is de begrotingswijziging 3,1 miljoen euro voordeliger dan de oorspronkelijke begroting. Hij vraagt de gedeputeerde of permanent bij de begrotingsbehandeling altijd ook informatie over de gevolgen van de septembercirculaire kan worden bijgevoegd. Ten tweede ziet GL dat het reservecoalitieakkoord uiteindelijk 136,1 euro miljoen moet zijn, terwijl hier nu 55,3 miljoen euro inzit. GS stellen in de voordracht dat de uitvoerings- en bestedingsplannen zijn gemaakt. Wanneer en op welke wijze kunnen de Staten hier kennis van nemen? Ten slotte plaatst GL vraagtekens bij de bestedingscriteria van het PPLG. Dit is echter reeds besproken in de commissie Leefomgeving.

De heer **De Weerd** (Volt) onderschrijft de motie om een deel van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds in te zetten op de arbeidsmarktproblematiek. Het aanjagen van verschillende leer- en werktrajecten valt of staat met continuïteit. Hoe reflecteren GS op het arbeidsmarktbeleid en hoe willen GS dit borgen? Volt is verder kritisch op de inzet van een externe partij die adviseert over de prioriteit van bepaalde projecten. Waarom hebben GS gekozen voor deze externe partij? En zijn GS het met Volt eens dat vertraging voor subsidieverlening niet bijdraagt aan een effectieve en betrouwbare overheid en wat willen GS hieraan doen?

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt aandacht voor de taakstelling van 40 miljoen euro. Bij welke terreinen gaat deze taakstelling de komende maanden vallen? D66 heeft verder wat technische vragen gesteld over de uitgestelde intenties. Het is niet helder waarom er uitgestelde intenties zijn. De samenvatting op bladzijde 6 is niet voldoende. D66 denkt daarnaast dat de gunstigere 3,1 miljoen euro het gevolg is van het putten uit de reserves. Interessanter is het waar de begroting aan het eind van 2024 op uitkomt.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt dat er grote wijzigingen worden gemaakt ten opzichte van de begroting zoals deze is vastgesteld in het najaar van 2023. De zogenaamd positieve 3,1 miljoen euro is te danken aan de systematiek. Er wordt namelijk 54 miljoen euro extra uitgegeven en 57 miljoen euro uit de reserves gehaald. Daarnaast komt er 20 miljoen euro uit de algemene reserve. Dit is geen houdbaar beleid. JA21 wenst van de gedeputeerde te horen of er reeds een trend

285 zichtbaar is over de ontwikkeling van de rentelasten ten opzichte van de vastgestelde begroting. Ten aanzien van het reservecoalitieakkoord vindt JA21 het vreemd dat er nog steeds een te realiseren taakstelling is en dat de begrotingsresultaten van 2023 en 2024 de pot moeten vullen. Dit reservecoalitieakkoord richt zich sec op de komende drie jaar, dus de lange termijn is hier niet in beeld. Ook is het bijzonder dat er een reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. De uitgaven dienen te passen binnen de door de Staten gestelde kaders. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar?

290 De heer **Kes** (SP) schaart zich achter het standpunt van JA21 dat de onttrekking van de algemene reserve niet een houdbaar verhaal voor de toekomst is en achter het standpunt van D66 dat het gras voor de voeten is weggemaaid ten aanzien van de taakstelling. De SP ziet in de begroting nergens een substantiële investering in openbaar vervoer.

295 Mevrouw **Poot** (VVD) dankt GS voor het geleverde document en stelt dat de begrotingswijziging er gedegen uitziet. Alle vragen van de VVD zijn reeds gesteld in eerdere commissievergaderingen.

300 De heer **De Jong** (50PLUS) vult aan dat 50PLUS akkoord gaat met wijzigingen op het programmaonderdeel Bestuur van de eerste begrotingswijziging.

305 Statenlid **Hollebeek** (PvdD) heeft nog één vraag over dit onderwerp. De PvdD heeft in de commissie Landelijk Gebied een vraag gesteld over de onttrekking uit de Reserve Groen voor de extra inzet voor VTH-taken voor indirecte lozingen. GS hebben hier vooralsnog niet op geantwoord. Het was al lange tijd bekend dat deze taken erbij zouden komen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Waarom moest dit bij een begrotingswijziging en waarom wordt dit onttrokken uit de Reserve Groen? En wat gebeurt er met eventuele boetes?

310 De heer **Stam** (PvdA) wijst op bladzijde 11 in het kader van de afwikkeling Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. De post van 4,3 miljoen euro voor arbeidsmarktbeleid wordt doorgeschoven naar 2024. Wat gebeurt er nu met het arbeidsmarktbeleid?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Rommel voor een reactie in eerste termijn.

315 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

320 Gedeputeerde **Rommel** begint haar beantwoording in de eerste termijn bij de opmerkingen van de BBB over de ontoegankelijkheid van de stukken. GS spannen zich op dit moment in om dit aan te passen, want de behoefte voor gebruiksvriendelijke stukken is begrijpelijk. Aan de andere kant wilden GS bij de voorliggende begrotingswijziging het systeem van de vorig begrotingswijziging aanhouden. Er wordt gewerkt aan de gebruiksvriendelijkheid van stukken.

325 Zij reageert op de vragen van GL over inzicht over de effecten bij de verandering van het Provinciefonds. GS verwerken altijd de effecten van de meest recente circulaire in de cijfers en GS zijn in overleg met de provincies over de verdeling. Zodra hier meer duidelijkheid over bestaat, wordt de commissie geïnformeerd.

Statenlid **Korzelius** (GL) heeft bij de vorige begrotingsbehandeling gevraagd naar inzicht in de gevolgen van de Septembercirculaire op de begroting. Hij bedankt GS voor de brief hierover. GL

330 wenst dit echter geïnstitutionaliseerd te krijgen. Kan er bij iedere begroting informatie worden geleverd over de gevolgen van de Septembercirculaire op de begroting?

Gedeputeerde **Rommel** neemt dit verzoek van GL mee en komt hier later op terug.

335 De **voorzitter** verzoekt de gedeputeerde om haar betoog te vervolgen.

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat de Staten kennis kunnen nemen van de bestedingsplannen wanneer deze uitvoeringsgereed zijn, i.e zo snel mogelijk.

340 Zij reageert op de vragen van Volt over het borgen van arbeidsmarktbeleid. De middelen voor de arbeidsmarkt zijn inderdaad tijdelijk, maar dit biedt wel de mogelijkheid om een aantal activiteiten te starten. De structurele middelen worden zo goed mogelijk ingezet om de continuïteit te borgen. Wat de externe partijen betreft, is het zo dat PNH de gevraagde kennis en capaciteit niet in huis heeft.

345 De heer **De Weerd** (Volt) vraagt aan de gedeputeerde of hij het goed heeft begrepen dat PNH onvoldoende kennis in huis heeft over het prioriteren van bepaalde subsidiëring.

Gedeputeerde **Rommel** had het over de onderbesteding bij mid-projecten. De kennis zit echter wel bij de ROM.

350 Zij reageert op de vraag van Volt over de vertraging van de subsidieverlening. Dit is herkenbaar, maar vergt ook dat ondernemers deze subsidieverlening aanvragen. GS hebben de voorkeur voor snelle verlening. In het coalitieakkoord wordt gestreefd om van Noord-Holland de meest mkb-vriendelijke provincie van Nederland te maken.

355 Zij reageert op de vraag van D66 over de taakstelling van 40 miljoen euro. Het college heeft hier nog geen compleet beeld op. Het college komt hierop terug bij de Kadernota.

Het college zou de vraag van D66 over de kruisverwijzing graag schriftelijk af willen doen.

360 Zij reageert op de opmerkingen van JA21 over forse wijzigingen. De uitnames van de algemene reserve zijn volgens het college goed toegelicht. Als het over de rentelasten gaat, dan wordt hierop ingegaan in de Kaderbrief. Het college kan hier dus nog geen duidelijke uitspraken over doen. JA21 vond het opmerkelijk dat de reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. De gedeputeerde stelt dat dit wel een goede handelswijze is, want daarmee krijgen PS maximaal de ruimte om de incidentele middelen te bestemmen. De reserves zijn bestemd voor incidentele uitgaves, en wanneer een coalitie klapt, is het handig dat de nieuwe coalitie eigen keuzes kan maken over de reserve.

365 Zij reageert op de vraag van de PvdD over de VTH-taken. In het algemeen is het zo dat er pas iets wordt opgenomen in de begroting wanneer er ook een concrete inschatting gemaakt kan worden van de hoogte van bepaalde uitgaven.

370 Statenlid **Hollebeek** (PvdD) had nog twee andere vragen, namelijk over de Reserve Groen en over het al dan niet terugvloeien van boetes richting deze reserve. De PvdD zou deze vragen graag schriftelijk beantwoord zien.

Gedeputeerde **Rommel** heeft een vraag ontvangen van de PvdA over het arbeidsbeleid. GS zijn met veel externe partijen aan het praten en het is goed om dit een keer op de agenda te zetten, zodat hier dieper op kan worden ingegaan. GS spannen zich in om projecten en activiteiten uit te voeren.

375

Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft van diverse fracties vragen ontvangen over het PPLG, in aanvulling op de commissie van 12 februari 2024. Er zijn inderdaad zorgen over de positie van het Rijk. PNH heeft 1,6 miljard euro aangevraagd en het Rijk heeft laten doorschemeren dat het wellicht bij 800 miljoen euro blijft, en wellicht zelfs minder. Een deel van de gelden voor het PPLG is voor de organisatie, die aangetrokken is om het PPLG en de gebiedsprocessen voor te bereiden. Een deel van de gelden kan besteed worden aan PPLG-projecten. Dit zijn niet alleen koploperprojecten, maar kunnen ook andere PPLG-projecten zijn. Dit gaat om projecten waarvan het vrijwel zeker is dat er geld zal komen vanuit het Rijk. Twee van de zeven projecten zijn inmiddels door de Tweede Kamer goedgekeurd, voor een bedrag van in totaal 12 miljoen euro (van de aangevraagde 80 miljoen euro). Vijf van de zeven projecten zijn door de Kamer in het geheel niet in behandeling genomen.

380

385

De heer **Van der Heijden** (D66) bespeurt een strijdigheid met de schriftelijke beantwoording van GS. Daarin wordt namelijk beschreven dat er geen projecten zijn goedgekeurd door het Rijk.

390

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de eerdere schriftelijke beantwoording onjuist is. Hij zet zijn beantwoording voort. Ten slotte zal over de bestedingscriteria in PS mogelijk nog nadere discussie plaatsvinden.

395

De **voorzitter** geeft gelegenheid voor een tweede termijn.

Tweede termijn commissie

400

De heer **Valk** (BBB) bedankt GS voor de beantwoording tot zover, maar vindt de indicaties vanuit Den Haag te onduidelijk. Hoe is de communicatie met het Rijk precies? En is er een plan B wanneer er geen gelden komen vanuit het Rijk?

405

Statenlid **Korzelius** (GL) is niet content met de financiering van het PPLG, met name ten aanzien van de bestedingscriteria. Hij komt hier in de Statenvergadering graag nog eens op terug.

410

De heer **De Weerd** (Volt) vraagt nogmaals aandacht voor de inzet van een ROM voor het beoordelen van de MIT-aanvragen. Hoe kan het zijn dat een ontwikkelingsmaatschappij, die nota bene van de provincie is, te maken krijgt met vertraging?

415

De heer **Van der Heijden** (D66) memoreert de commissie Landelijk Gebied, waarin eerst werd gesteld dat twee projecten door het Rijk zijn aangenomen zijn en vervolgens ging het om nul projecten. D66 vraagt van de gedeputeerde om een toezegging dat hij voor de PS-vergadering van 4 maart 2024 schriftelijk terugkomt op het aantal door het Rijk goedgekeurde projecten. Daarnaast vraagt D66 om een toezegging over spoedig inzicht in de taakstelling van 40 miljoen euro.

420

Mevrouw **Uiterwijk** hoort de gedeputeerde zeggen dat het goed is wanneer een reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. Dit geeft echter dusdanige onzekerheden voor de lopende processen dat JA21 zich niet kan voorstellen dat het hier om financieel solide beleid gaat. Wat gebeurt er met lopende processen op het moment dat de coalitie tussentijds zou vallen en de reserve eindigt?

425 De heer **Kes** (SP) is benieuwd wie bepaalt of de coalitie valt. Wanneer een van de partijen er onverhoopt uitstapt, kan dit dan bestempeld worden als een coalitieval? Dit zou betekenen dat er vervolgens een begrotingswijziging moet komen, om deze daarna goed te keuren in PS. Deze keuze heeft veel weg van protectionisme. De SP wil weten welk sentiment erachter zit om deze reserve te koppelen aan de houdbaarheid van de coalitie.

430 De heer **Stam** (PvdA) benadrukt dat de commissie het vaker over arbeidsmarktbeleid zou moeten hebben. Hij hecht eraan dat de commissie weet wat er met de gelden voor arbeidsmarktbeleid gebeurt.

De **voorzitter** constateert dat de PvdA het punt arbeidsmarktbeleid wenst te agenderen voor een volgende commissievergadering.

435 *Tweede termijn Gedeputeerde Staten*

440 Gedeputeerde **Rommel** heeft een vraag ontvangen van D66 over al dan niet door het Rijk goedgekeurde projecten. Het college kan niet vooruitlopen op ambtelijke verkenningen. Zij reageert op de vragen en opmerkingen van JA21 en de SP over het koppelen van de reserve aan de houdbaarheid van de coalitie. Deze partijen gaan ervan uit dat de coalitie valt. In de stukken staat dat de reserve loopt tot 2027. Voor concrete projecten en opgaven geldt dat de middelen worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve waar deze voor bedoeld is. Wanneer de coalitie valt, is het aan PS om de reserve al dan niet af te schaffen.

445 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) wijst op de stukken. Daarin staat duidelijk dat de reserve eindigt in 2027, als zij leeg is of bij het aantreden van een nieuwe coalitie.

Gedeputeerde **Rommel** benadrukt dat de Staten zelf gaan over de continuïteit van de reserve.

450 De heer **Kes** (SP) stelt dat op basis van het antwoord van de gedeputeerde het zinnetje dat JA21 zojuist voorlas beter geschrappt kan worden. De nieuwe coalitie kan altijd een reserve vormen zoals die dat voor zich zien.

455 Gedeputeerde **Rommel** legt uit dat het college niet over zijn periode heen wenst te regeren. Na 2027 valt de reserve vrij, zodat deze door een nieuwe coalitie ingezet kan worden. Zij reageert op de vraag van Volt over vertraging bij de ROM. Het college is in gesprek met de ROM om hier zo spoedig mogelijk invulling aan te geven.

460 Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft een vraag ontvangen over indicaties vanuit Den Haag ten aanzien van de reserve van het PPLG. Deze indicaties zijn er niet; de huidige indicatie is 800 miljoen euro, maar vanwege de Tweede Kamerverkiezingen bestaat hierover onduidelijkheid. Deze duidelijkheid is afhankelijk van een nieuwe coalitie. Op pagina 9 en 10 staat uitgebreid omschreven hoe de reserve voor het PPLG in elkaar zit: de bestedingscriteria. Hier staan vier mogelijke bestedingsdoelen: ambtelijke organisatie, voorfinanciering van de Rijksmiddelen, cofinancieringsconstructies voor PPLG-projecten en andere incidentele initiatieven. Dit is een plan

465

B, waarin het geld ook besteed zou kunnen worden wanneer het Rijk niet het vooruitzicht geeft dat er middelen beschikbaar zullen komen.

In reactie op GL vermeldt de gedeputeerde dat het college niet met een nieuw tussenvoorstel komt voor de bestedingscriteria.

470 Hij reageert op de vragen van D66 over het aantal door het Rijk goedgekeurde projecten. Er worden twee vormen van voorfinanciering door elkaar gehaald. De Tweede Kamer stemt op 15 februari 2024 over de koploperprojecten van PNH. Twee van deze liggen voor in de Kamer voor een totaalbedrag van 12 miljoen euro. Daarnaast heeft de commissie een schriftelijke vraag gesteld of er duidelijkheid is over eventuele voorfinanciering vanuit de middelen die het college in de reserve PPLG ter beschikking zou willen stellen. Hieruit zijn nog geen concrete projecten gevolgd. Er is dus een onderscheid tussen de koploperprojecten en de projecten uit het PPLG.

De **voorzitter** geeft het woord aan Volt voor een interruptie.

480 De heer **De Weerd** (Volt) is niet tevreden met de reactie van het college om in gesprek te blijven met het ROM. Kan de gedeputeerde toezeggen de vertraging goed te evalueren en de lessen daarvan deelt met de Staten?

485 Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat er reeds gesprekken lopen met het ROM om te zorgen dat de vertraging opgelost wordt. Er zal doorgepakkt moeten worden.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekstuk doorgeleid kan worden naar Provinciale Staten van 4 maart 2024.

490 De **voorzitter** schorst de vergadering tot 14.40 uur.

9 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee) havens, circulaire economie)

495 **9.a Economie: Tussenevaluatie Actieagenda Circulaire Economie 2021–2025 (B-agenda Cie. Bestuur 15–02–2024)**

Toelichting:

500 *De provincie Noord-Holland streeft naar een volledig circulaire economie in 2050. Het provinciaal beleid voor circulaire economie is vastgelegd in de Actieagenda Circulaire Economie 2021–2025. In de Tussenevaluatie van deze Actieagenda wordt ingegaan op de stand van zaken, de resultaten, de lessen die geleerd zijn en wat dit betekent voor de komende jaren.*

Voorstel tot behandeling:

505 *Deze Tussenevaluatie in commissieverband bespreken en eventueel aandachtspunten mee te geven aan GS voor de verdere uitvoering van de Actieagenda in 2024 en het actualiseren van de uitvoeringsagenda economie.*

Eerste termijn commissie

510 De **voorzitter** geeft eerst het woord aan de ChristenUnie.

De heer **Klein** (ChristenUnie) wil het college hartelijk danken voor de tussenevaluatie. De ChristenUnie is positief over de grote hoeveelheid acties die is uitgevoerd. PNH lobbyt op diverse niveaus voor de verschuiving van belasting op arbeid naar belasting op primaire grondstoffen. Hiermee wordt ingezet op een systeemverandering. En om een systeemverandering te bereiken, zullen er eerste kleinere resultaten gehaald moeten worden. Veel van de beschreven resultaten zijn eigenlijk zaken waar de provincie op inzet: de transitie naar een circulaire economie. De ChristenUnie hoort graag van de gedeputeerde wanneer zij op een meer kwantitatieve manier zou kunnen aangeven hoe het in de verschillende sectoren momenteel gaat. PNH heeft stappen gezet in het gebruik van duurzame materialen bij eigen infrastructuur. De ontwikkeling tussen 2020 en 2022 laat zien dat er een stijging is naar 0,69, in plaats van het streven naar 0,5. Zouden de doelen voor 2030 ten aanzien van het gebruik van duurzame materialen bij infrastructuur hoger kunnen worden gesteld?

Daarnaast wil de ChristenUnie weten hoe de circulariteit bij het mkb nog kan worden bevorderd met de bestaande middelen. De ChristenUnie zou een grotere stap willen zetten in het gebruik van biomassa; de bestaande plannen hieromtrent zijn niet concreet. Hoe kunnen er grotere ambities worden neergezet ten aanzien van biomassa?

Tenslotte heeft de subsidieregeling voor samenwerking in de grondstofketen lastige voorwaarden. De ChristenUnie wil weten waar die moeilijkheid precies zit.

Statenlid **Gielen** (GL) is positief over de tussenevaluatie en bedankt GS voor het doen toekomen van deze evaluatie. Wat betreft de circulaire economie bevindt Noord-Holland zich in een transitie. Het is goed dat PNH kijkt waar er zaken verbeterd kunnen worden. Zij heeft een aantal opmerkingen/vragen aan de hand van de in de brief genoemde drie sporen:

- De kansen van circulair ondernemen zijn onvoldoende bekend bij het mkb en de urgentie wordt niet breed gedragen. Hoe kan het mkb beter bereikt worden en wat kan PNH hen bieden? De initiatieven zijn goed, maar PNH moet vooral ook in gesprek met ondernemers. En hoe ervaart het mkb de betrokkenheid vanuit de provincie?
- In het coalitieakkoord wordt gesproken over het belang van fysieke ruimte voor de opslag van circulaire bouwmaterialen. Er is behoefte aan bouwhubs, en PNH is voornemens deze behoefte te verkennen. Zetten GS reeds stappen in het verkennen van fysieke ruimte voor deze hubs en zijn er concrete plannen om het ruimtelijk instrumentarium daarvoor in te zetten?
- Hoe kunnen gemeenten gedragsverandering bij inwoners beter aanjagen en wat is de rol van PNH om kennisdeling en kennisontwikkeling tussen gemeenten op dat gebied te stimuleren?
- Ten aanzien van circulaire inkoop en circulaire infrastructuur heeft PNH goede ambities. De uitdagingen zijn bij GL bekend, maar leest ook dat niet op alle onderdelen 100 procent circulair inkomen kan worden behaald omwille van andere belangen als financiële ontwikkelingen, marktontwikkelingen of "andere keuzes". Het is niet duidelijk wat dit precies betekent. Graag een toelichting van de gedeputeerde. Hoe weegt het college de zwaarte van het circulaire belang af?

De heer **Valk** (BBB) is ook onder de indruk van de tussenevaluatie. Het college geeft echter ook duidelijk aan dat het realiseren van dit systeem complex is en dat de provincie slechts een van de partijen in het geheel is. Dit is begrijpelijk, maar betekent dit ook een winstwaarschuwing dat het mogelijk niet lukt om in 2050 een volledig circulaire provincie te realiseren?

560 Daarnaast wordt er aangegeven dat het mkb onvoldoende bekend is met de transitie en niet de
noodzaak ervan inziet. Kan de gedeputeerde toelichten of er actief of passief contact wordt
gezocht met de brancheorganisaties? Kan de gedeputeerde aangeven of het hergebruik van
grondstoffen ook financieel aantrekkelijk is voor bedrijven? Ten aanzien van biobased grondstoffen
is de teelt voor boeren nog niet rendabel. Bestaat er een businesscase waarin dit wel rendabel is?
565 En ontvangen deze bedrijven subsidie vanuit de provincie? Het CBS heeft aangegeven dat er
ongeveer 40 procent meer ruimte nodig is om de circulaire economie te realiseren. Is dit voldoende
om de ambities te volbrengen?

570 De heer **Van der Heijden** (D66) sluit zich volledig aan bij de oproep van de heer Klein om meer
kwantificering. Ook heeft D66 dezelfde vraag als GL over de financiële afwegingen. Procedureel wil
D66 weten waarom het voorliggende stuk niet de vorige keer is besproken, toen het proces om te
komen tot een nieuwe actieagenda werd besproken. Hij complimenteert GS en de ambtelijke
organisatie voor het stuk.

575 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) benadrukt dat circulaire economie niet licht mag worden opgevat. Dit
gaat over bio-based bouwen, oftewel houten woningen, ander consumentengedrag, andere
landbouw en over ingrijpen op het eetpatroon van de inwoners. Gelukkig valt in het stuk terug te
lezen dat versnelling van de transitie nog niet zichtbaar is vanwege de ambities. Het is maar goed
dat deze ambities vooralsnog niet gehaald worden.

580 De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt aan JA21 wat wordt bedoeld met een "houten huis".

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) antwoordt dat er samenlevingen zijn geweest die van het bouwen van
piramides zijn gedegradeerd naar een leven in houten hutten. Daar lijkt hier ook sprake van te zijn.

585 De heer **Van der Heijden** (D66) wil weten of mevrouw Uiterwijk ooit in een modern huis is geweest
dat is gebouwd van biobased materialen.

590 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) reageert dat er op het Stationsplein in Beverwijk een biobased huisje staat
van gerecyclede wc-rollen. JA21 gunt alle toekomstige generaties een huis van beton.
Zij zet haar betoog voort. De wet- en regelgeving in het voorliggende stuk begon heel vriendelijk,
maar dit lijkt toch steeds meer te worden aangescherpt op het gebied van circulair bouwen. JA21 is
tegen dwingende wet- en regelgeving. De MRA wil in 2025 reeds 20 procent van de
595 nieuwbouwprojecten met biobased materialen realiseren, en JA21 is niet enthousiast over deze
ambitie. Tot slot zou er met gemeenten zijn afgesproken dat "het nieuwe normaal" wordt
gehanteerd voor circulair bouwen. JA21 mag hopen dat de Noord-Hollanders straks niet in hun
huizen bestaande uit pluggen opgesloten zitten, terwijl men leeft van een dieet van erwten.

600 Statenlid **Hollebeek** (PvdD) wijst erop dat er soms van die momenten zijn waarop men het eens is
met GS. PvdD erkent de conclusie van de RRK dat het versnellen van de circulaire economie niet
snel genoeg gaat. Bij het toepassen van circulaire materialen wil de PvdD waarschuwen voor
greenwashing bij secundaire bouwmaterialen. Het verscherpen van circulariteitseisen is geen
overbodige stap. De inzet op de Circulaire Werkplaats, als voorbeeld van samenwerking met het
onderwijs, is sympathiek, maar marginaal. Komt de inzet van onderwijs als toegevoegd
beleidsinstrument ook bij de herijking? Kunnen initiatieven uit Flevoland en Friesland een

605 voorbeeld zijn voor PNH, bijvoorbeeld het financieren van een leerlijn circulaire economie in het mbo of het telen van biobased materialen? Tot slot blijft het jammer dat GS weinig schrijft over de afbouw van de lineaire economie. Gaan GS dit alsnog meenemen in de Actieagenda of komt dit pas bij de herijking? De PvdD sluit zich aan bij D66 en de ChristenUnie en is verheugd over de ambities. Hij zou zijn huis van beton graag verruilen voor een huis gebouwd van biomaterialen.

610 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) merkt op dat met de ambitie van de MRA om 20 procent van de nieuwbouwprojecten te realiseren met biobased materialen Statenlid Hollebeek spoedig zo'n huis kan vinden.

615 Mevrouw **Engels** (CDA) onderstreept dat de voorliggende tussenevaluatie nieuwe inzichten geeft. Het ontwikkelperspectief voor het Noordzeekanaalgebied heeft veel informatie opgeleverd over de ruimtelijke impact van de transitie. Toch staat er in de tussenevaluatie dat meer kennis vereist is. Experts blijven echter zeggen dat er veel onzeker blijft. PNH zou proactief ruimte moeten gaan benutten voor de transitie. Daarnaast is er natuurlijk ook ruimtelijke impact in buurten en op andere lokale bedrijventerreinen. Het CDA ziet dat er steeds minder ruimte overblijft op
620 bedrijventerreinen en in het havengebied. Daarom wenst het CDA concrete maatregelen van het college om deze ruimte te behouden en beter te benutten.

625 De heer **De Jong** (50PLUS) heeft een vraag over het nakomen van afspraken. In hoeverre is de deal van 12 januari 2024 bindend voor de diverse partijen? Bij ten minste 50 procent van alle gebouwen die gesloopt worden, zouden de circulaire oogstvoorschriften toegepast moeten worden.

630 Mevrouw **Poot** (VVD) bedankt GS voor de gedegen en leuke tussenevaluatie. De VVD is ervan overtuigd dat de circulaire economie de toekomst is en dat hier ook gezonde businessmodellen bij horen. Ondernemers zijn tenslotte de aanjagers van de (circulaire) economie. Ondernemers moeten deze mogelijkheden echter wel hebben als PNH wil dat er geld wordt verdiend met circulair ondernemen. De VVD wil benadrukken dat PNH er is voor ondernemers voor wie een circulair businessmodel nog niet nodig is. En hoe worden de inwoners van Noord-Holland meegenomen in de circulaire Actieagenda? De VVD wenst daarnaast nog drie zaken mee te geven:

- 635
- Er moeten aparte strategieën komen voor koplopers, volgers en achterblijvers.
 - Er moet worden ingezet op de samenwerking met kennisinstututen.
 - In de provincies Friesland en Groningen zijn circulaire ondernemersverenigingen. Dit zou ook voor PNH heel welkom zijn.

640 De heer **De Weerd** (Volt) is van mening dat de voorliggende evaluatie van goede kwaliteit is. Een eerder RK-rapport concludeerde echter dat ondanks alle inzet de transitie naar circulaire economie niet is versneld. Waarom is het college dan wel positief over de inzet? Graag een toelichting van het college. Volt bedankt gedeputeerde Rommel voor de terugkoppeling over de lobby in Europa. Wat verlangt zij van de Staten ten aanzien van haar bestuurlijke taak in het HNP? En welke lobby voert zij precies richting Den Haag? Volt is content dat zij de ambitie in het coalitieakkoord om van PNH een koploper te maken in de omschakeling naar circulariteit in stand houdt. Dit betekent echter wel
645 dat er scherpere doelen gesteld moeten worden dan die van het Rijk en de EU. Volt roept het college op bij bedrijven op te halen hoe zij meer aan circulair ondernemen kunnen doen, zonder dat dit hen extra tijd kost. Ten slotte vraagt Volt of het college de noodzaak ziet om te plannen op Europese en nationale wetgeving in het kader van circulariteit.

650

Mevrouw **Oulad Hadj** (PvdA) bedankt GS voor de voorliggende evaluatie. Zij heeft een aantal opmerkingen/vragen:

655

- De verlenging van de looptijd is onwenselijk. De benoemde doelen zijn te algemeen en onvoldoende meetbaar. Er dient een concreet actieprogramma met scherpere doelen te komen, gekoppeld aan PS.
- De PvdA streeft naar maatschappelijke invloed van vooral mkb'ers en wil graag meer scherpte over de impact op de bedrijven. Wanneer komt de provincie of gemeente in beeld? Wat betekent deze rapportage concreet voor een bedrijf? En valt aan te tonen dat er sprake is van een andere bedrijfsvoering?

660

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Rommel voor een reactie in eerste termijn.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

665

Gedeputeerde **Rommel** begint haar beantwoording met de vooropstelling dat zij de reflecties van de commissie op het stuk fijn vindt. Dit betreft een lerend proces waar stapsgewijze verbetering in moet worden gemaakt.

670

Zij heeft een vraag ontvangen van de ChristenUnie over het aangeven van de voortgang bij verschillende sectoren. In 2025 is de nieuwe Provinciale Monitor; circulariteit staat vooralsnog in de kinderschoenen. Daarnaast moeten grote bedrijven reeds een verklaring omtrent circulariteit afleggen in hun jaarrekeningen, en vanaf 2026 zal ook het mkb dit moeten gaan doen. Dan wordt er meer inzichtelijk en kan er meer gekwantificeerd worden.

675

Wat het aanscherpen van de doelen voor 2030 betreft, zou het college het gebruik van primaire grondstoffen naar 60 procent (in plaats van 50 procent) willen brengen. De Circulaire Ambassadeur spreekt met ondernemersverenigingen en bedrijven over circulariteit. De accountantskantoren laten weten dat heel veel opleidingen inzetten op de circulaire economie. Zij kunnen daar als adviseurs van het mkb goed bij helpen.

680

Daarnaast is er ook de ketenaanjager, die goed werkt. De afgesloten Regiodeal is binnen een jaar geregeld, verspreid over vele partijen uit de provincie.

Het Rijk heeft de Nationale Aanpak Biobased Bouwen gelanceerd en hier is 200 miljoen euro voor beschikbaar. Het college ontwerpt daarop een plan van aanpak, zodat ook vraagkant van biobased bouwmaterialen gestimuleerd kan worden.

685

Het college benadrukt dat er naast het circulair slopen ook een match moet worden gemaakt tussen vraag en aanbod van biobased materialen. Hier wordt hard aan gewerkt, samen met de Circulaire Ambassadeur.

De **voorzitter** geeft het woord aan de ChristenUnie voor een interruptie.

690

De heer **Klein** (ChristenUnie) informeert naar de Nationale Aanpak Biobased Bouwen. Gaat PNH hiervoor een subsidieaanvraag in te dienen?

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat er gesprekken lopen met de uitvoerende partij, om te kijken hoe biobased bouwen in Noord-Holland gestimuleerd kan worden. Het gaat dus niet om een subsidieaanvraag.

- 695 Zij reageert dat de voorwaarden in de keten te streng waren en dat het college zich inspant om deze voorwaarden iets te versoepelen.
- Zij reageert op GL en erkent dat GO!-NH en PIM goedwerkende regelingen zijn. Bij het mkb zal er echter wel een gevoel moeten zijn dat er iets tegenover staat. Verder verkent het college de opslag van circulaire bouwmaterialen. Naast het Noordzeekanaalgebied kijkt het college ook naar andere circulaire bouwhubs, waaronder de haven bij Boekelermeer. Reservering van ruimtes voor circulaire economie gaat in samenwerking met gemeenten. Dit gaat tevens via de MRA.
- 700
- De **voorzitter** geeft het woord aan de BBB voor een interruptie.
- 705 De heer **Valk** (BBB) vraagt aan de gedeputeerde of zij zich zorgen maakt over de hoeveelheid beschikbare ruimte voor de circulaire economie.
- Gedeputeerde **Rommel** beaamt dit. De hoeveelheid ruimte is in elk dossier een groot punt van aandacht, maar vooral bij circulaire economie, en er bestaan zorgen over de check op industrieterreinen. Ruimtes moeten ruim op tijd gereserveerd worden en industrieterreinen kunnen niet zomaar worden omgebouwd naar iets anders. Er wordt scherp ingezet op ruimte in de nieuwe Uitvoeringsagenda.
- 710
- Zij reageert op de vragen over infra en stelt dat er meerdere doelen zijn daaromtrent. Zo werkt PNH ook aan klimaatneutraal inkopen, en hier zullen keuzes in gemaakt moeten worden.
- 715
- De **voorzitter** geeft het woord aan GL voor een interruptie.
- Statenlid **Gielen** (GL) vraagt de gedeputeerde om een concrete afweging op het gebied van inkoop en de weging van circulariteit daarin.
- 720
- Gedeputeerde **Rommel** reageert dat dit wordt afgestemd binnen de ambitie web sessies. Dit zal per project verschillen. Als het gaat om financiële grenzen, dan ligt de bal bij PS.
- Zij reageert op de vraag van de BBB over het lezen als een winstwaarschuwing. Er is geen sprake van een winstwaarschuwing voor de eigen inzet, want in het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om koploper in circulariteit te worden. Het behalen van de ambitie in 2050 is grotendeels afhankelijk van EU, Rijk en gemeenten. PNH probeert hier zo veel mogelijk in te sturen. Het samenvoegen van de Economische en de Circulaire Agenda's zal bijdragen aan een extra inzet op circulaire economie.
- 725
- Het college spreekt met VNO-NCW, Circulair West-Friesland en de Amsterdam Economic Board om circulariteit verder de agenda te zetten.
- 730
- Zij reageert op de vragen van diverse fracties over grondstoffen. Financieel is het vaak niet aantrekkelijk om biobased grondstoffen te gebruiken omdat fossiele grondstoffen dikwijls goedkoper zijn. Hier wordt vanuit de EU belastingtechnisch op ingezet. Kansen voor West bedraagt drie miljoen euro en Circulair Textiel bedraagt een miljoen euro. Het college werkt echter liever aan de vraag en aanbod dan aan de subsidie.
- 735
- Er wordt veel onderzoek gedaan naar biobased grondstoffen. De vraag hiernaar zal gestimuleerd moeten worden, zodat de businesscases rendabel kunnen worden. Hier wordt met diverse partijen over gesproken. Uitgangspunt hierbij is dat de bodem niet wordt verschaald.

740 Zij reageert op de vraag van D66 over de financiële afwegingen bij circulaire inkoop. Hier staan de lange termijnafwegingen tegenover de korte termijnafwegingen. Dit vraagt om een andere denkrichting bij de verschillende partijen.

Zij reageert op de procesvraag van D66 waarom de circulariteit niet eerder is besproken. Op 23 januari 2024 is het voorliggende stuk vastgesteld. Omdat de gedeputeerde het proces belangrijk vindt, is zij zo actief geweest om het stuk eerder naar de commissie te brengen.

745 Zij laat weten dat het college aandacht heeft besteed aan greenwashing, waar de PvdD voor waarschuwde. PNH maakt geen gebruik van staalslakken en heeft aandacht voor greenwashing. Op de Circulaire Werkplaats werken studenten aan circulaire vraagstukken van mkb-bedrijven. Het college blijft hierop inzetten en kijkt altijd naar goede voorbeelden uit andere provincies.

750 De **voorzitter** geeft het woord aan de PvdD voor een interruptie.

Statenlid **Hollebeek** (PvdD) vraagt of de inzet van onderwijs als toegevoegd beleidsinstrument ook wordt meegenomen.

755 Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de provincie geen kerntaken heeft op onderwijs. Zij moet kijken hoe dit beleidsinstrument zou passen in het stuk.

Zij reageert op de vraag van GroenLinks over het afbouwen van de lineaire economie. De motie hierover, die is ingediend bij de bespreking van het RRK-rapport, wordt meegenomen in de Uitvoeringsagenda. PS heeft nog de mogelijkheid om hierover de gedachten te ventileren.

760 De Regiodeal betreft geen bindende afspraken, maar de vorming wordt wel gemonitord. Het zou mooi zijn wanneer andere provincies en landen dit overnemen.

Het college beaamt dat de samenwerking met kennisinstututen op het gebied van circulariteit heel belangrijk is. Zowel de tegenslagen als de bevindingen zullen gedeeld moeten worden.

765 Er zijn diverse circulaire ondernemersverenigingen en het college zet in op de versterking daarvan. Het zou mooi zijn als er een dergelijke vereniging voor heel Noord-Holland zou komen. Het college werkt nauw samen met het Rijk bij de uitvoering van het Nationaal Programma Circulair en zet bij Europa in op aanpassing van regelgeving.

770 Over de meetbaarheid van doelen vermeldt de gedeputeerde dat dit niet altijd mogelijk is. De kwalitatieve blijft lastig, al kan het college wel aangeven hoeveel bedrijven hebben meegedaan met een bepaald instrument.

De heer **De Weerdt** (Volt) wijst op zijn twee onbeantwoorde vragen:

- 775
- 1) Wat verlangt de gedeputeerde van PS op haar rol als bestuurlijke trekker circulaire economie bij het HNP?
 - 2) Weke noodzaak ziet de gedeputeerde om reeds te plannen op normerende regelgeving vanuit het Rijk en de EU?

780 Gedeputeerde **Rommel** reageert dat de inzet in Europa is gestoeld op de lobby voor stimulerende wet- en regelgeving. De rol van PS bij haar rol als bestuurlijke trekker circulaire economie bij het HNP kunnen PS bespreken wanneer de EU op de agenda staat. Op de tweede vraag zal zij schriftelijk terugkomen.

785 De heer **Klein** (ChristenUnie) complimenteert GS voor de bereidheid om de doelen voor hergebruik van grondstoffen te prioriteren. Het is de heer Klein echter nog niet duidelijk hoe GS de Nationale Aanpak Biobased Bouwen daarbij gaat aansluiten. Kunnen GS dit plan van aanpak later delen?

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat dit plan, wanneer het beschikbaar is, gedeeld kan worden met de commissie.

790 De **voorzitter** concludeert dat de commissie de volgende aandachtspunten heeft meegegeven voor verdere uitvoering van de Actieagenda 2024 en het actualiseren van de Uitvoeringsagenda Economie:

- Mkb
- Circulaire adviseurs en de samenwerking met de ketenregisseurs
- 795 - Doelen bijstellen voor 2023
- Biomaterialen
- Een match maken tussen partijen, ook m.b.t. de opslag van materialen

10 Rondvraag gedeputeerde Rommel

800 Mevrouw **Poot** (VVD) wijst erop dat haar vragen staan genoteerd in iBabs. Deze vragen zijn een aanvulling op reeds gestelde schriftelijke vragen over de afhandeling van Solaroad.

Gedeputeerde **Rommel** reageert op de drie vragen:

- 1) Nee, ontbonden partijen worden niet meegenomen.
- 805 2) Nee, het deelnemen in een vennootschap moet bijdragen aan de provinciale doelen en belangen. Dat betekent dat aan een aantal voorwaarden moet worden voldaan (zie overzicht). GS is bevoegd om hierover te beslissen, maar het wordt niet genomen voordat PS een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld om hun wensen en bedenkingen in te brengen.
- 810 3) PNH heeft totaal 2,9 miljoen euro geïnvesteerd: 1,5 miljoen euro licht verkeer bij Krommenie (2014), 1,3 euro zwaar verkeer bij Krommenie (2019) en 0,1 miljoen euro doorontwikkeling panelen Solaroad (2023).

Gedeputeerde **Rommel** reageert op de vragen van D66 over de Kadernota en het Recreatieschap.

- 815 1) Er waren drie ambitieniveaus en er is gekozen voor niveau Basis, want dit past het beste bij de financiële consequenties. PNH heeft twee van de zes stemmen in het Algemeen Bestuur en heeft geen beslissende stem.
- 2) En volgens de gr van het Recreatieschap is het niet verplicht om zienswijzen in te dienen en de Kadernota 2025 geeft hier voor de provincie ook geen aanleiding toe.
- 820 3) PS dienen elk jaar een zienswijze in op de financiële stukken van de recreatieschappen. Deze stukken worden in mei 2024 verwacht.

De heer **Van der Heijden** (D66) stelt dat het antwoord op vraag 1 onjuist is. Er was geen meerderheid voor een van de opties, en daarom is gekozen voor het niveau Basis.

825 Gedeputeerde **Rommel** komt hier schriftelijk op terug.

830 Gedeputeerde **Rommel** reageert op de vragen van GL inzake de stand van zaken van de Toekomststoel. Binnen het college is op 12 februari 2024 een voorstel goedgekeurd om de campus Vonk de opdracht te verstrekken. Voor het einde van dit schooljaar zal de opdracht worden afgerond.

Statenlid **Korzelius** (GL) stelt dat dit eigenlijk eerder had moeten.

835 **11 B-agenda ICT en Data, IPO bestuur**

11.a IPO: Bestuursprogramma IPO (B-agenda Cie Bestuur 15-02-2024)

840 *Het IPO-bestuur heeft een Bestuursprogramma 2023-2027 opgesteld en de Colleges van GS verzocht dat met hun Staten te bespreken. Op basis van deze besprekingen zal het IPO-bestuur dit Bestuursprogramma op 7 maart 2024 definitief vaststellen.*

Behandelaanpak:

845 *In commissieverband en met de gedeputeerde de concept-antwoordbrief te bespreken en opmerkingen welke commissie breed gedragen worden meegeven aan de gedeputeerde voor verwerking in de conceptbrief.*

Eerste termijn commissie

850 De heer **Hollebeek** (PvdD) heeft ambivalente gevoelens bij het stuk. Aan de ene kant is er in het bestuursprogramma van IPO een positieve grondhouding. Aan de andere kant is de uitvoering van de ambities marginaal, want dit blijft nog wat achter, met name ten aanzien van de economie. Betekeniseconomie wordt bijvoorbeeld nergens benoemd. Er wordt ten slotte alleen gesproken van menselijke, en niet van dierlijke inwoners.

855 Mevrouw **Engels** (CDA) bedankt het college voor het toezenden van het bestuursprogramma. Het CDA verzoekt het college om één strategisch doel toe te voegen, namelijk het realiseren van een fijnmaziger meetnetwerk realiseren voor nutriënt-verontreinigde gebieden. De boeren en tuinders die de waterkwaliteit hebben verbeterd, mogen niet worden afgerekend op basis van oude cijfers of meetpunten op andere locaties. Kan de gedeputeerde dit meenemen als strategisch doel en een lobby starten richting het IPO om dat meetnet fijnmaziger te maken? Daarnaast vraagt het CDA of de werkprogramma's van de adviescommissies aan PS kunnen worden voorgelegd.

865 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) ziet de verspreiding van het IPO-bestuursprogramma als een positieve ontwikkeling. Het is prima om samen te werken op zaken die provinciegrenzen overstijgen. JA21 merkt echter ook een sterke lobby richting klimaat, stikstofreductie en mensen uit de auto jagen. Het bestuursprogramma zal meer organisatorisch en minder beleidsmatig van aard moeten zijn.

870 De heer **Van der Heijden** (D66) stelt dat het goed is dat er nu een bestuursprogramma ligt. D66 vraagt zich af waar de grens ligt tussen hoofdlijnen en open deuren. Daarnaast zou D66 in de antwoordbrief graag een zin opgenomen zien naar aanleiding van de situatie in 2023 over het verslechteringsverbod. Het IPO lobbyde destijds tegen dit verbod zonder dat PS hier een uitspraak over hadden gedaan. Het IPO mag alleen lobbyen als daar een meerderheid voor is.

875 De heer **Valk** (BBB) ziet het bestuursprogramma als een mooie stap voorwaarts. In de statuten van het IPO staat echter ook dat het bestuur een jaarplan dient aan te bieden aan de ALV. BBB zou graag zien dat er elk jaar een beknopt jaarplan op hoofdlijnen voorgelegd gaat worden, waarbij dit bestuursprogramma een prima leidraad.

880 Het lijkt de heer **Van der Heijden** (D66) een goed idee dat de heer Valk dit punt als ALV-lid inbrengt bij het IPO.

De **voorzitter** constateert dat dit een breed gedragen standpunt is.

885 De heer **Stam** (PvdA) bekent geen ervaring te hebben met het IPO en weidt uit over het referentiekader. Het gevaar van dergelijke stukken is dat PS zich vast zouden leggen op een aantal doelen waar zij het achteraf niet mee eens zouden kunnen zijn. Hij heeft een aantal vragen:

- Wat betekent "(experimenteer)ruimte"?
- De Europese verordening Natuurherstel zou in zoverre worden geïmplementeerd dat voor de provincie en gebieden duidelijk is wat de consequenties zijn, maar geldt dit niet voor
- 890 alles?
- Kan er van "verheffing" worden gesproken wanneer het over cultuur gaat?
- Wat doet de provincie met de digitale infrastructuur?
- Kan betaalbaarheid worden meegenomen bij recreatie en toerisme?
- Hoe wordt kennis en ervaring bij de bevolking naar boven gehaald?

895 De **voorzitter** geeft het woord aan de BBB voor een interruptie.

900 De heer **Valk** (BBB) wijst erop dat het hier gaat om een bestuursplan en niet om een jaarplan. Dit gaat enkel om de lobby van het IPO. Zelf bestuurt het IPO niet. IPO bood niet altijd jaarplannen aan, al staat dit wel in hun statuten.

De heer **Van der Heijden** (D66) stelt voor dat de heer Valk de volgende keer twee petten meeneemt.

Hilariteit

905 Statenlid **Gielen** (GL) is op hoofdlijnen tevreden met het bestuursprogramma op hoofdlijnen. Hier wordt immers samengewerkt in verscheidenheid. Er mist een aantal zaken, maar het is de vraag wat er zou gebeuren met de inbreng van de individuele fracties. Ook de concept antwoordbrief hangt in algemeenheden, maar GL maakt hier geen punt van. GL benadrukt dat met de aanname van de Spreidingswet er een provinciale taak komt te liggen bij het asiëldossier. In de komende jaren zal het IPO zich hier waarschijnlijk vaker mee bezig houden. Zou asiel daarom niet een grote plaats moeten hebben in dit bestuursprogramma?

915 De heer **Klein** (ChristenUnie) bestempelt dit bestuursprogramma als een grijs compromisstuk en merkt eruit op dat er in Nederland veel rechtse colleges zijn. Op veel punten is het bestuursprogramma teleurstellend. Het IPO is uitsluitend enthousiast over het hoofdstuk inzake mobiliteit. Waarom is het bestuursprogramma op sommige punten ontzettend flauw en ambitieeloos, en op andere punten overdreven streberig? Daarnaast is niet helder wat het IPO wil met de verzameling van extra data.

920

De heer **De Weerd** (Volt) merkt ook op dat het voorliggende bestuursprogramma is opgesteld door de BBB-bestuurders. Het is niet helder wat er wordt bedoeld met de Europese verordening Natuurherstel "in zoverre te implementeren dat voor provincies en gebieden duidelijk is wat de consequenties zijn". Er zou goed gekeken moeten worden of het bestuursprogramma van het IPO alle kiezers in Nederland vertegenwoordigt.

925

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

930

Gedeputeerde **Beemsterboer** begint zijn beantwoording met de opmerking dat de vaststelling van het bestuursprogramma uiteindelijk in het bestuur gebeurt. De commissie geeft hier dus mogelijke inbreng mee voor de bestuursvergadering en de twaalf provincies bepalen met elkaar of de inbreng wordt verwerkt of niet. PNH is het meest succesvol in het aanbrengen van wijzigingen wanneer het aantal wijzigingen zo beperkt mogelijk is. De gedeputeerde heeft vijf wijzigingsvoorstellen gehoord:

935

- 1) Fijnmazig meetnetwerk voor NV-gebieden toevoegen
- 2) In de antwoordbrief aangeven dat de IPO-lobby alleen op basis van een meerderheid kan plaatsvinden
- 3) Benadrukken dat er elk jaar een jaarplan verwacht wordt
- 4) Asiel opnemen als thema
- 5) De doelen inzake digitalisering verder uitwerken

940

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) pleit ervoor om asiel niet onder te brengen bij het IPO.

945

Statenlid **Gielen** (GL) legt uit dat het hier niet gaat om onderbrengen, maar om het creëren van een gezamenlijke visie.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt dat asiel besproken moet worden binnen de individuele provincies.

950

De heer **Kes** (SP) benadrukt dat het IPO zich niet te veel moet bemoeien met de onderwerpen binnen de provincie. Daarnaast wordt er niet gestemd in een commissie. Of het college past de voorstellen aan voor PS of er wordt een motie aangekondigd.

De **voorzitter** legt uit dat de concept-antwoordbrief door de gedeputeerde wordt aangepast.

955

De heer **Stam** (PvdA) had zijn bijdrage waarschijnlijk anders ingevuld wanneer hij wist dat er een rondje suggesties voor het IPO zou worden gehouden.

De **voorzitter** wijst erop dat de gedeputeerde de vijf belangrijkste punten uit de inbrengen van de fracties heeft gehaald, om deze vervolgens in de brief te kunnen verwerken.

960

Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat met het IPO-bestuursprogramma alle bestuursleden van het IPO weten in welke richting het mandaat zit. Het bestuur stelt dit programma voor zichzelf vast. Op verzoek van de ALV ligt dit programma voor in de commissie Bestuur.

965 De heer **Valk** (BBB) geeft aan dat het hier om een B-agendapunt gaat, en dat gaat niet naar PS. Daarom is het logisch om over de wijzigingsvoorstellen te stellen.

De heer **De Vries** (VVD) kan de impact van het accorderen van de vijf wijzigingsvoorstellen niet overzien. Er worden nu even snel vijf punten in gefietst.

970 Statenlid **Gielen** (GL) stelt dat dit nu eenmaal de normale gang van zaken is, want het gaat om een B-agendapunt. Er zou slechts één stemming moeten zijn over de vraag of de gedeputeerde de woorden van alle fracties juist heeft gedestilleerd.

975 De **voorzitter** concludeert dat er geen behoefte is om de vijf wijzigingsvoorstellen in stemming te brengen. De zaken worden meegegeven aan de gedeputeerde, die het zal doorgeven aan de bestuursvergadering van het IPO.

Op verzoek herhaalt de gedeputeerde de vijf wijzigingsvoorstellen:

- 980
- 1) Fijnmazig meetnetwerk voor NV-gebieden toevoegen
 - 2) In de antwoordbrief aangeven dat de IPO-lobby alleen op basis van een meerderheid kan plaatsvinden
 - 3) Benadrukken dat er elk jaar een jaarplan verwacht wordt
 - 4) Asiel opnemen als thema
- 985
- 5) De doelen inzake digitalisering verder uitwerken

De heer **De Weerd** (Volt) heeft nog een zesde wijzigingsvoorstel: om de gedeputeerde op te roepen om in de bestuursvergadering van het IPO te pleiten voor een visie waarin de breedte van alle Staten in Nederland wordt gewaarborgd.

990 Gedeputeerde **Beemsterboer** begrijpt de oproep van Volt en zal dit meenemen naar het IPO-bestuur.

De heer **De Vries** (VVD) vraagt hoe de commissie over deze peiling een terugkoppeling ontvangt.

995 Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat het jaarplan wordt aangeleverd bij de ALV. Een terugkoppeling kan de gedeputeerde mondeling geven in de commissie en kan gelezen worden op de website van het IPO.

1000 De heer **Stam** (PvdA) pleit ervoor om de jaarplannen van het IPO ook duidelijk te bespreken binnen de commissie.

De heer **Kes** (SP) heeft een punt van orde. Er worden steeds meer beleidsonderdelen toegedicht aan het IPO, waardoor het op een gemeenschappelijke regeling begint te lijken. In de toekomst zou

1005 zoiets wellicht op de A-agenda moeten worden geplaatst.

De **voorzitter** respecteert die opmerking en reageert dat de SP dit zou kunnen agenderen.

De heer **Valk** (BBB) herhaalt dat de IPO geen beleidstaken heeft en geen bestuursorgaan is. Het IPO is een lobbyorgaan.

1010

De **voorzitter** concludeert dat dit agendapunt daarmee is voldoende is besproken.

1015 De **voorzitter** inventariseert of de aanvraag van de PvdA voor een technische briefing over arbeidsmarktbeleid kan worden doorgeleid naar de griffie. Dit is het geval.

12 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

Er zijn geen rondvragen ingediend.

1020 13 Sluiting

De **voorzitter** geeft een samenvatting van hetgeen is besproken en besloten:

- De wijziging van de GR RRK (hamerstuk).
- De eerste begrotingswijziging van de RKK waarin het onderzoeksprogramma voor de eerste helft van 2024 is verwerkt (hamerstuk).
- 1025 - De volgende commissievergadering vindt plaats op maandag 18 maart 2024.
- De voorzitter roept de commissie nadrukkelijk op om vooraf schriftelijke technische vragen te stellen, zodat het debat in de commissie zich kan toespitsen op oordeelsvorming en advisering aan Provinciale Staten.
- 1030 - De eerste begrotingswijziging 2024 van de provincie wordt besproken in de PS-vergadering van 4 maart 2024.

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun aandacht en sluit de commissievergadering Bestuur.

950

1035 *Sluiting 16.45 uur*